

PhDr. Ondřej Haničák

Kontakt: hanicak@udu.cas.cz, +420 778 488 265

Pozice: vědecký pracovník ústavu

Zaměstnání:

od 2025 – Ústav dějin umění, AV ČR, v. v. i.

od 2008 – Slezské zemské muzeum

Studium:

2019 – (PhDr.) – kulturní dějiny – dějiny raného novověku, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě

2014 – (Mgr.) – ochrana kulturního dědictví, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě

2011 – (Bc.) – historie – památková péče, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě

2010 – (Bc.) – historie – muzeologie, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity v Opavě

Pedagogická činnost:

od 2016 – Ústav historických věd, Ústav bohemistiky a knihovnictví, Filozoficko-přírodovědecká fakulta Slezské univerzity

Účast na konferencích:

2024 – Cities at the Boundaries; 16th conference of the European Association for Urban History (EAUH); 4.–7. 9. 2024, Ostravská univerzita; referát: The physical structure of town-houses in the cities of Austrian Silesia in the first half of the 18th century in light of cadastral sources.

2023 – Hospodářské a sociální dějiny raného novověku. Od Jagelonců po Josefa II.; 28.–29. 11. 2023, Masarykovo muzeum v Hodoníně; referát: Hospodářské zázemí lichtenštejnského velkostatku Opavsko-krnovského knížectví v popisu stavitele a architekta Johanna Christopha Fabicha.

2022 – Krnovsko. Proměny regionálních identit od středověku po současnost; 6. 9. 2022, děkanát Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě; referát: Krnovské městské domy v zrcadle daňových příznání Karolinského katastru.

2020 – I. Opavské historické sympozium – Opavský kongres 1820 / The Congress of Troppau 1820, Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Ústav historických věd, (11. 11. 2020 – realizováno online), Opava, referát: Historical sources for Congress of Troppau in 1820 in Collections of regional Memory institutions.

2018 – Dokumentácia „osmičkových“ výročí v slovenských a českých múzeách, ICOM, AMG ČR, Slovenské národné múzeum (13.–14. 11. 2018), Bratislava, referát: Opavské Muzeum památek národního odboje (tzv. Legionářské muzeum) a torzo jeho sbírek v kolekci Slezského zemského muzea.

2018 – Rosswald. Symposium k aristokratické kultuře 2. poloviny 18. století (15. 6. 2018, Slezské Rudoltice), Ústav hudební vědy Masarykovy univerzity, Slezské zemské muzeum, obec a farnost Slezské Rudoltice, referát: HANIČÁKOVÁ, Markéta - HANIČÁK, Ondřej: Zpráva o nálezu libreta "Die Vergötterte Sophia".

2017 – XI. sjezd českých historiků – Univerzita Palackého v Olomouci (13. 9.–15. 9. 2017), Filozofická fakulta Univerzity Palackého - Sdružení historiků ČR, referát: Práce muzejního historika a systém hodnocení vědy a výzkumu v ČR.

2017 – Dům, palác a zámek v hmotné kultuře Slezska/Dom, pałac i zamek w kulturze materialnej Śląska, Muzeum Śląska Cieszyńskiego (26.–27. 4. 2017, Cieszyn), referát: Jezuitský konvikt Nejsvětější Trojice v Těšíně: stavební vývoj, formální vazby a možnosti interpretace.

2017 – 140 let Matice opavské (13. 2. 2017), pořadatel a referující, referát: Prameny k dějinám Matice opavské ve sbírce Slezského zemského muzea.

2016 – XV. ročník specializované konference stavebněhistorického průzkumu – „Městský dům“, Sdružení pro stavebněhistorický průzkum (7. 6. – 10. 6. 2016), referát: Měšťanské domy moravsko-slezského pomezí v období renesance. Několik poznámek k typologii a problematice stylových filiací užitých architektonických motivů.

2015 – Památky Těšínského knížectví, Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i. (26. 2. 2015, Praha), referát: Stylové variace štukové výzdoby kleneb měšťanských domů v Těšíně v 16.–17. století v kontextu soudobé architektonické produkce moravsko-slezského pomezí.

2012 – Historie 2011, 17. ročník soutěžní celostátní studentské vědecké konference (29.–30.3. 2012), referát: Opavské renesanční domy. Příspěvek k poznání opavské rané novověké profánní architektury.

Bibliografie

1) monografie

HANIČÁK, Ondřej a kol.: *Knížata z Lichtenštejna. Páni země opavské a krnovské / The Princes of Liechtenstein. Lords of the Land of Opava and Krnov*. Opava: Slezské zemské muzeum – statutární město Opava – Opavská kulturní organizace. 343 s. ISBN 978-80-87789-97-1.

HANIČÁK, Ondřej– HANIČÁKOVÁ, Markéta– ŠÍL, Jiří (edd.): *Jan a Miloš: Paměti dvou generací opavské rodiny Čeledových*, Opava: Slezské zemské muzeum, 2022, 303 s. ISBN 978-80-87789-89-6.

HANIČÁK, Ondřej – HOCHTEL, Marián – ŠÍL, Jiří (ed.) – ROŠOVÁ, Romana a kol.: *Opavský kongres 1820. Křížovatka evropské diplomacie*. Opava: Statutární město Opava, 2020, s. 253. ISBN 78-80-7572-025-2.

HANIČÁKOVÁ Markéta – HANIČÁK Ondřej: *Arnošt Rychlý a Opava. Město a jeho hudební skladatel*. Opava 2017. 226 str. ISBN 978-80-87789-40-7.

HANIČÁK Ondřej – JANÁK Martin – MATEJKO-PETERKA Ilona: *Spolkový život ve Slezsku. Spolky ve světle dochovaných památek*. Opava 2016. 171 str. ISBN 978-80-87789-35-3.

HANIČÁK Ondřej: *Renesanční domy moravsko-slezského pomezí. Příspěvek k poznání typologie a formálních aspektů měšťanské obytné architektury 16. a 17. století*. Opava 2015. 287 str. ISBN 978-80-87789-27-8.

2) články v odborném periodiku

HANIČÁK, Ondřej: Obranný štít neboli „weherschild“ z obce Leskovec nad Moravicí, *Časopis Slezského zemského muzea*. Série B, vědy historické, roč. 72, č. 1–2, s. 63–69. ISSN 1211-3131.

HANIČÁK, Ondřej – MALOUŠKOVÁ, Ivana: Vídeňská knihovna rodiny Razumovských, *Slezský sborník*, roč. 121, č. 2, s. 221–226. ISSN: 0037-6833.

HANIČÁK, Ondřej: Příspěvek k poznání stavebního vývoje a historie měšťanského domu čp. 210 na Ostrožné ulici č. 8 v Opavě, *Časopis Slezského zemského muzea*. Série B, vědy historické, roč. 70, č. 1, s. 32–55. ISSN 1211-3131.

HANIČÁK, Ondřej: Marginálie z muzejních depozitářů – plastické mapy Georga Wiesnera jako pramen k poznání topografie Opavy, hradu Helfštýna a Brna ve 20. letech 19. století, in: Kateřina Dolejší – Ondřej Haničák (edd.), *Modestia est Signum Sapientiae. Studie nejen o středověkém umění k počtě Dalibora Prixe*, Opava - Praha 2021, s. 235–255. ISBN 978-80-88283-46-1.

HANIČÁK, Ondřej – JEŽ Radim: Knížecí dům v Jablunkově. K historii, stavebnímu vývoji a architektonickým souvislostem objektu, in: *Těšínsko*, roč. 63, č. 2, 2020, s. 19–58. ISSN 0139-7605.

HANIČÁK, Ondřej: Opavské Legionářské muzeum. Několik poznámek k jeho historii a dalšímu osudu sbírkového fondu, in: Daniel Hupko – Luděk Beneš (edd.), *Dokumentácia "osmičkových" výročí v slovenských a českých múzeách. Rok 1918 a tie ostatné*. Banská Bystrica: Zväz múzeí na Slovensku, 2018. s. 144–184. ISBN 978-80-971748-7-3.

HANIČÁK, Ondřej: Jezuitský konvikt Nejsvětější Trojice v Těšíně: stavební vývoj, formální vazby a možnosti interpretace, in: *Těšínský muzejní sborník /Cieszyńskie Studia Muzealne* 6 (red. David PINDUR – Radim JEŽ). Český Těšín: Muzeum Těšínska 2018, s. 335–349. ISBN 978-80-86696-47-8, ISSN 1733-9820.

HANIČÁK, Ondřej: Prameny k dějinám Matice opavské ve sbírce Slezského zemského muzea, in: Ondřej Haničák – Ondřej Kolář (edd.), *140 let Matice Opavské. Vybrané kapitoly z dějin české národnostní emancipace ve Slezsku*. Opava: Slezské zemské muzeum – Matice slezská 2017, s. 111–128. ISBN 978-80-87789-48-3.

HANIČÁK, Ondřej: Stylové variace štukové výzdoby kleneb těšínských měšťanských domů 16. a 17. století v kontextu soudobé architektonické produkce moravsko-slezského pomezí, in: Klára Mezihrádková (ed.) *Památky Těšínského knížectví*, Praha: Artefactum 2016, s. 83–97. ISBN 978–80–86890–93–7.

HANIČÁK Ondřej: Opavské renesanční domy. Příspěvek k poznání opavské raně novověké profánní architektury, in: *Historie 2011*. Sborník prací ze 17. celostátní studentské vědecké konference konané 29. a 30. března 2012 v Opavě. Opava 2012, s. 13–35. ISBN 978-80-7248-799-8.

3) kapitoly v odborné knize a katalogová hesla

HANIČÁK, Ondřej: Opava v 17. a 18. století, in: 800 let. Příběh Opavy (ed. Kateřina PELCOVÁ), Opava 2024, s. 108–154. ISBN 978-80-7572-042-9.

HANIČÁK, Ondřej: katalogová hesla: 17 Soudce a politik Josef Lukeš očima své dcery, sochařky; 51 Vývěsní štít domu na Dolním náměstí v Opavě; 83 Cechovní památky jako součást dřívějšího městského muzea v Opavě; 92 Wehrschild – pozoruhodný předmět charitativního účelu na pomoc potřebným; 103 Puška zhotovená u prominentního opavského puškaře jako dar k výročí svatby; 111 Památky bitvy u Zborova uchovávané v Legionářském muzeu v Opavě, 161 Zdokumentovaná poprava konaná roku 1608 v Opavě, 173 Osud terčů opavské střelecké společnosti; 184 Artefakt zednářské lóže ze sbírky opavského gymnazijního muzea; 197 Oznak členů spolku Matice opavské dle návrhu Mikoláše Alše, in: 210 předmětů – 210 příběhů. 210 let Slezského zemského muzea (ed. Lenka VALEČKOVÁ), Opava: Slezské zemské muzeum 2024, s. 31, 67, 100, 109, 120, 130, 182, 194, 207, 220. ISBN 978-80-87789-98-8.

HANIČÁK, Ondřej: Tvař barokního Krnova. Městská zástavba poloviny 18. století ve světle berních přiznání karolinského katastru, in: Krnovsko. Proměny regionálních identit od středověku po současnost. Edice Opavská historická sympozia, sv. 3 (edd. Hana KOMÁRKOVÁ – Petr KOZÁK), Opava 2023, s. 161–192. ISBN 978-80-7510-564-6.

HANIČÁK, Ondřej–ŠÍL, Jiří–VALEČEK, Michal: Historical Sources for Congress of Troppau in 1820 in Collections of Regional Memory Institutions, in: Marian Hochel (ed.), Opavský kongres 1820 a politika Svaté aliance mezi časy, Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2021, s. 211–247. ISBN 978-80-7510-499-1.

HANIČÁK, Ondřej: Typar (Siegelstempel) der Stadt Beneschau/Dolní Benešov, in: Kulturelle Vernetzung in Europa. Das Magdeburger Recht und seine Städte. (edd. Gabriele KÖSTER – Christina LINK – Heiner LÜCK). Magdeburg: Kulturhistorisches Museum Magdeburg, 2019. s. 382–383. ISBN 978-3-95498-452-7.

HANIČÁK, Ondřej: Renesanční zámek v Litultovicích, in: *Litultovice 1317–2017* (ed. Ondřej KOLÁŘ). Druhé, rozšířené vydání. Litultovice: Slezské zemské muzeum – městys Litultovice: 2019, s. 53–74. ISBN 978-80-87789-52-00.

HANIČÁK, Ondřej: katalogová hesla I.1g Politik Josef Lukeš, I.1h Hudební skladatel a obchodník Miloš Čeleda, I.4g Psychiatr Ignác Tiefenbach, in: *Slezsko a Ostravsko 1918–1938* (ed. Ondřej KOLÁŘ), Opava: Slezské zemské muzeum 2018, s. 26–31, 32–37, 70–73. ISBN 978-80-87789-50-6.

HANIČÁK, Ondřej – JANÁK Martin: Umělecké řemeslo, in: *Jan II. kníže z Lichtenštejna. Mecenáš a donátor Slezského zemského muzea* (ed. Ilona MATEJKO-PETERKA). Opava: Slezské zemské muzeum 2016, s. 208–345 str. ISBN 978-80-87789-39-1.

HANIČÁK, Ondřej: Krnovské renesanční domy, in: *Krnov. Historie, archeologie* (edd. František KOLÁŘ – Dalibor PRIX – Michal ZEŽULA). Ostrava 2015, s. 132–143. ISBN 978-80-85034-84-4.

HANIČÁK, Ondřej: Katalogová hesla B19, C19, E28.2, G12, G74, in: *Neklidné století. České Slezsko a Ostravsko od první světové války do listopadu '89*. VI. svazek edice Slezsko: země a lidé (ed. Pavel ŠOPÁK). Opava: Slezské zemské muzeum 2015, s. 85, 128–129, 381, 452, 569. ISBN 978-80-87789-24-7.

HANIČÁK, Ondřej: Katalogová hesla I/1, I/8, I/14 (s Jiřím Šílem), II/10.1–3, II/13.1–3, II/14.5, IV/47, in: *Země a její muzeum*. Slezské zemské muzeum a muzejní tradice českého Slezska. IV. svazek edice Slezsko: země a lidé (ed. Jiří ŠÍL). Opava: Slezské zemské muzeum 2014, s. 24–25, 39–41, 48–49, 114–116, 126–128, 144–145, 439–437. ISBN 978-80-87789-20-9.

HANIČÁK, Ondřej: Katalogová hesla B1-20, B1-21, B2-33, B4-39 (s Michalem Zezulou), B4-62 (s Karlem Müllerem), B4-69, in: *Země a její pán. Struktury vlády a její projevy na území Rakouského Slezska do konce první světové války*. V. svazek edice Slezsko: země a lidé (ed. Ilona Peterka-Matejko). Opava: Slezské zemské muzeum 2014, s. 84–85, 88–89, 162–164, 422–425, 440–443. ISBN 978-80-87789-19-3.

HANIČÁK, Ondřej: Katalogová hesla I/16, I/53, V/36, V/37, V/57, in: *Znamení vertikál. Církevní a náboženský život českého Slezska od středověku po první světovou válku*. III. svazek edice Slezsko: země a lidé (ed. Pavel ŠOPÁK). Opava: Slezské zemské muzeum 2013, s. 46–47, 110, 261–264, 294–295. ISBN 978-80-87789-13-1.

HANIČÁK, Ondřej: Katalogová hesla B.1.1, B.14.2, B.39.1, B.43.1, B.44.1, B.44.7, B.44.8, B.44.9, B.52.1, B.57.1, B.58.2, in: *Město – zámek – krajina. Kulturní krajina českého Slezska od středověku po první světovou válku*. II. svazek edice Slezsko: země a lidé (ed. Pavel ŠOPÁK). Opava: Slezské zemské muzeum 2012, s. 122, 156–157, 291, 296–297, 300–301, 308–311, 341–342, 354–355, 360. ISBN 978-80-86224-91-6.

4) recenze

Ondřej Haničák (rec.), Martin PELC a kol., Slezští zemští prezidenti 1849–1928, Slezská univerzita v Opavě; Opava, 2022, s. 239. ISBN 978-80-7510-519-6. *Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis* 16, 2023, s. s. 259–263.

Ondřej Haničák (rec.), Nováková, Lenka – Pindur, David – Wawreczka, Henryk a kol., Bílá, Ostravice, Staré Hamry. Minulostí

beskydských obcí; Třinec 2022, 807 s. ISBN 978-80-907273-0-4. *Těšínsko* 66, č. 2, 2023, s. 185–187.

Ondřej Haničák (rec.), Lucie GILAROVÁ – Jaromíra KNAPÍKOVÁ – Jiří KNAPÍK – Vít NĚMEC (edd.), „Kmeny srostou v jeden strom“. Vzpomínky dědičky opavské firmy Altschul Ruth Neumanové (1921–1997). Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2021, 110 s. ISBN 978-80-7510-478-6, *Slezský sborník CXX*, č. 2, 2022, s. 146–148.

Ondřej Haničák (rec.), Lenka HANKOVÁ – Jiří ŠÍL (edd.) a kol.: 120 let Slezské nemocnice v Opavě, Opava: Slezská nemocnice, Slezské zemské muzeum, Zemský archiv v Opavě, 2021. 270 s. ISBN 978-80-87632-84-0, *Vlastivědné listy Slezska*, 1-2, 2022, s. 67–68.

Ondřej Haničák (rec.), Janez POLNAR (ed.) et al., Rdeče i črno / TheRed and The Black. Evropa na ljubljanskem kongresu leta 1821 / Europe at the 1821 Congress of Ljubljana, Muzej i galerije mesta Ljubljane – Forumslovanskih kultur, 2021, s. 217. ISBN 978-961-95193-9-4, *Acta Historica Universitatis Silesianae Opaviensis*, 15, 2022, s. 183–187.

Ondřej Haničák (rec.), Jiří Neminář (ed.) a kol.: Hlučínsko na pohlednicích, Hlučín: Sdružení obcí Hlučínska – Muzeum Hlučínska, 2020, 351 s. ISBN 978-80-907054-1-8; *Časopis Slezského zemského muzea*. Série B, vědy historické, č. 2, 2021, s. 145–146.

Ondřej Haničák (rec.), Lukáš Fasora – Ewald Hiebl – Judit Pál – Petr Popelka (Hg.): Elitenforschung in der Geschichte des 19. und 20. Jahrhunderts. Erfahrungen und methodisch-theoretische Inspirationen. Mitteleuropäische historische Perspektiven/ Central European Historical Perspectives Bd./Vol. 2, LIT Verlag Wien, 2019, 177 s., ISBN 978-3-643-50920-8; *Slezský sborník CXIX* / 2021, Číslo 2, s. 154–156.

Ondřej Haničák (rec.), Martin KRŮL: Šance v Mostech u Jablunkova. Obrana slezské hranice v průběhu staletí. Český Těšín: Muzeum Těšínska, 2021, 139 s.; *Vlastivědné listy Slezska* 47, 1-2, 2021, s. 72.

Ondřej Haničák (rec.), Jana KOUDELOVÁ: Stavebně historický vývoj městských jader Příbora, Místku a Brušperku. Historická města a památková péče, *Slezský sborník CXII*, 1-2014, s. 136–138. ISSN 0037-6833.

Ondřej Haničák (rec.), Dalibor PRÍX: Dlouhý presbytář kostela v Žárech. K sakrální architektuře moravsko-slezského pomezí kolem roku 1300, *Slezský sborník CXI*, 1-2013, s. 122–126. ISSN 0037-6833.

5) popularizační texty

HANIČÁK, Ondřej a kol.: *Společnými silami. Habsburkové a zemské hlavní město Opava*. Opava: Slezské zemské muzeum, 2024. 38 s. ISBN 978-80-53000-00-0.

HANIČÁK, Ondřej: The Princes of Lichtenstein in Northern Moravia. The Silesian Museum, the oldest in Czech lands, presents the historic connections, *The Friends of Czech Heritage*, 29, Summer/Autumn 2023, s. 5–7.

HANIČÁK, Ondřej: seriál popularizačních článků Předměty z expozice na Hlásce vyprávějí (Dóza s vůní Vánoc, Příběh města Kateřinky, Kateřinská továrna na „bílé zlato“ očima Adolfa Zdrázily, Básník a jeho park. Model sochy Petra Bezruče pro pomník v Dvořákových sadech, Památka na továrnu Gütermann a stopy industriálního dědictví opavského nábřeží, Památka na um opavských tesařů a městskou věž Hlásku, Šicí stroj z opavské Minervy, Lampion k 750. výročí města Opavy) pro opavský městský zpravodaj *Hláška*, roč. 28, 2023, ISSN: 1213-3140.

HANIČÁK, Ondřej: seriál popularizačních článků Za opavskými muzei (Opavské Gymnaziální muzeum, Křehká krása sbírek opavského uměleckoprůmyslového muzea, Pestrá směsice sbírek Muzea Matice opavské, Za kouzlem staré Opavy do městského muzea, Za císaře pána. Opavská výstava a muzejní sbírka 1. pěšího pluku Kaiser, Vůně venkova v opavské pobočce Československého zemědělského muzea, Legionářské muzeum a příběh o boji Čechoslováků za vlastní stát, Opavské muzejnictví ve stínu hákové kříže, Roky zmaru i naděje, Mez rudou hvězdou a slezskou orlicí) pro opavský městský zpravodaj *Hláška*, roč. 27, 2022, ISSN: 1213-3140.

HANIČÁK, Ondřej: seriál popularizačních článků Opavský spolkový život (Opavští ostrostřelci; Oblíbené zimní radovánky aneb bruslení ve městě; Dotek severu na opavské okružní třídě; K historii Tyršova stadionu a opavského Sokola; Dům Spolku katolických tovaryšů Na Rybníčku; Výstavy TROWA – úspěch Opavského živnostenského spolku; Matice opavská a české pomníky meziválečné Opavy; Opavský přírodovědecký spolek a skalka na Ptačím vrchu; Opavský Mužský pěvecký spolek a Engesbergova busta pod Ptačím vrchem; Spolek vojenských vysloužilců v Opavě a hrob rytmistra Josefa Wernera; Po stopách opavského spolku Nordmark; Cesta do Tramtárie s opavským recesistickým spolkem Schlaraffia) pro opavský městský zpravodaj *Hláška*, roč. 26, 2021, ISSN: 1213-3140.

HANIČÁK Ondřej: *Opava/Troppau. Expozice na Hlásce. Doprovodný tisk k stejnojmenné stálé expozici*. Opava 2022, 43 s. ISBN 978-80-7572-033-7.

HANIČÁK Ondřej: *Zacítit a pal! Střelné zbraně a střelba v proměnách staletí*. Příležitostný tisk ke stejnojmenné výstavě. Opava: Slezské zemské muzeum, 2020, 42 s. ISBN 978-80-87789-66-7.

HANIČÁK Ondřej: Pečetidlo města Dolní Benešov, *Hlučínsko*, roč. 9, č. 1, 2019, s. 25–28, ISSN 1804-6967.

HANIČÁK Ondřej: Nejvýznamnější manifest secesní architektury v Rakousku-Uhersku. Josef Maria Olbrich a Výstavní budova vídeňské Secese, in: *Opavská NEJ* (edd. Martin PELC - Kateřina PELCOVÁ). Opava: statutární město Opava, 2019, s. 76–79. ISBN 978-80-7572-020-7.

HANIČÁK Ondřej: Návštěvní kniha Legionářského muzea v Opavě, *Vlastivědné listy Slezska*, roč. 45, 2019, s. 40–43. ISSN 1213-3140.

HANIČÁK Ondřej: Josef Lukeš, vznik Československa a zástavba Kylešovského kopce v Opavě, *Vlastivědné listy Slezska*, roč. 44, 2018, s. 18–22. ISSN: 1213-3140.